

Alkotmánybíróság

Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

Ügyszám: IV/299-3/2014	
Érkezett: 2014 MÁRC 31.	
Példány: 1	Kezelőiroda: P1
Melléklet: X db	

Ügyszám: IV/299-1/2014.

Tárgy: indítvány kiegészítése

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[redacted] indítványozó – meghatalmazott jogi képviselőm útján – a fenti számon folyamatban lévő ügyben benyújtott indítványomhoz az alábbi

kiegészítést

terjesztem elő:

I.

Az alkotmányjogi panasszal támadott végzés sérti az Alaptörvényben meghatározott és korábban hivatkozott alapjogaimat, mivel a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság döntése meghozatalakor nem volt tekintettel arra, hogy a döntésével így lezáruló eljárások is mind sértették az indítványban hivatkozottakat.

A bíróság végzése indokolásában kifejti, hogy nem kellett vizsgálnia a megelőző eljárásokban a kézbesítés jogszabályszerű voltát, csak annak a másodfokú hatósági végzését, amellyel szemben az indítványozó közigazgatási nem peres eljárásban bírósági felülvizsgálati kérelemmel élt.

Azonban a nem peres eljárásban meghozott végzéssel azt a másodfokú hatósági döntést hagyta helyben, amely egy súlyosan jogszabálysértő elsőfokú határozaton alapult, és amelynek alapján az ingatlan tulajdonomra terhet jegyeztek be.

Az eljárások egésze sérti a tisztességes eljáráshoz való jogomat, mivel az alapeljárásról nem értesültem, így az alapeljárásban született döntéssel szemben jogorvoslati jogommal sem élhettem. Az erre épülő további eljárásokban született döntések pedig legitimáltak egy olyan súlyos alapjogi sérelmet, amely közvetlenül kihat további életemre.

Mivel az Alaptörvényben meghatározott jogorvoslati jogommal nem élhettem, sérült a tisztességes eljáráshoz való jogom (egyébként ez sérült akkor is, amikor az ingatlanom terhére vezetékJogot bejegyző hatóság nem adott indokolást a határozatához), majd mindezek folytán sérült a tulajdonom feletti rendelkezési jogom, így tulajdonhoz való alapjogom is, és mint alapjogaimban ekképpen súlyosan korlátozott egyén, sérült az emberi méltósághoz való jogom is.

Fentiekből egyenesen következik az, hogy az indítványban panaszolt végzést hozó bíróság nem tett eleget az állam elsőrendű kötelezettségének, amely az Alaptörvény I. cikkében került megfogalmazásra.

II.

1. Az Alaptörvény XXIV. cikkében meghatározott tisztességes eljáráshoz való jog explicite szól a döntések indokolásáról. De ugyanezen alapjogból alapelvi szinten vezethető le többek között az a követelmény is, hogy a hatósági eljárás tisztességes, méltányos legyen.

Ennek alkotmányos alapját az Alkotmánybíróság korábbi alkotmányértelmező határozatai alapozták meg. Igaz, hogy a hatályos Alaptörvény csak a közigazgatási határozatok törvényességi felülvizsgálatát nevesíti (Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés b) pont), azonban az Alkotmánybíróság korábban kifejtette, hogy *„[a] közigazgatási határozatok törvényessége bírósági ellenőrzésének szabályozásánál alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket az Alkotmány 57. § (1) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelelően érdemben elbírálhassa. A közigazgatási döntési jogkört meghatározó szabálynak megfelelő szempontot vagy mércét kell tartalmaznia, amely alapján a döntés jogszerűségét a bíróság felülvizsgálhatja”* (39/1997. (VII.1.) Ab határozat). Az idézett szöveg ugyan a korábbi alkotmányi szakaszra hivatkozik, ám álláspontom szerint az Alaptörvény – egyébként az alkotmányi követelményekkel szinte teljes mértékben megegyező – megfelelő cikkének a behelyettesítésével az Alkotmánybíróság által megfogalmazott követelmény a továbbiakban ugyanúgy alkalmazható. Erre a lehetőséget az Alkotmánybíróság 13/2013. (VI. 17.) AB határozata teremti meg, amely szerint az Alkotmánybíróság „az újabb ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése” [13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]].

Mindezekre figyelemmel a közigazgatási határozatok törvényességi ellenőrzése csak a tisztességes eljáráshoz való jogra tekintettel végezhető el. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben megállapította, hogy *„az összes, az Alkotmányban részletezett követelmény – a bíróság törvény által felállított volta, függetlensége és pártatlansága, az, hogy a tárgyalás igazságosan (az Alaptörvényben tisztességesen) és nyilvánosan folyjék – ezt a célt szolgálja, csak e követelmények teljesítésével lehet alkotmányosan véglegesnek számító, érdemi, a jogot megállapító döntést hozni. A közigazgatási határozatok törvényességének bírói ellenőrzése tehát alkotmányosan nem korlátozódhat a formális jogszerűség vizsgálatára. A közigazgatási perben a bíróság nincs a közigazgatási határozatban megállapított tényálláshoz kötve, és a jogszerűség szempontjából felülbíráhatja a közigazgatási szerv mérlegelését is. Az így felfogott érdemi elbírálással nem áll ellentétben, hogy a bíróság a határozatot hozó hatóságot új eljárásra utasítja. Azok a jogszabályok, amelyek kizárják vagy korlátozzák azt, hogy a bíróság a közigazgatási határozatot felülvizsgálva a fentiek szerint érdemben elbírálja a jogvitát, ellentétesek az Alkotmány 57. § (1) bekezdésével (Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével). (39/1997. (VII.1.) Ab határozat)*

Egyértelmű, hogy az Alaptörvényben foglalt pusztán formális értelmezés helyett a tágabb, valódi garanciát rejtő materiális értelmezésnek tulajdonít az Alkotmánybíróság elsőbbséget. Azaz nem elegendő csupán az adott határozat törvényességi szempontú vizsgálata, mind a ténykérdések, mind a jogkérdések szempontjából a bíróság felülbíráhatja a hatóság döntését. Sőt, a hatóság mérlegelésen alapuló döntéseivel szemben is megengedi a bírósági felülvizsgálatot. Ilyen módon a közigazgatási hatósági eljárást a szűk értelemben vett jogorvoslathoz való jog, azaz a bíróság általi döntés-felülvizsgálat megengedhetősége vezeti be a tisztességes eljáráshoz való jog vizsgálati tárgykörébe. Így jelen esetben a szűk értelmű jogorvoslati jog és a tág értelemben vett jogorvoslati jog összekapcsolódik.

Az engem érintő ügyben úgy kezdeményeztek eljárást a hatóságok kérelemre, hogy nem értesültem róla, így semmiképpen sem lehet tisztességes és méltányos az eljárás. Nyilvánvalóan az sem véletlen, hogy az eljárásokban általam hivatkozott Ket. jogszabályi helyek, amelyek a kapcsolatfelvételtől rendelkeznek, már hatályban voltak akkor, amikor az eljárások ténye a tudomásomra jutott. Ebből a szempontból – úgy vélem – ugyancsak helytelen a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzésben rögzített álláspontja, mivel a tisztességes eljáráshoz való alapjogból levezetett méltányossági követelmény alapján nem fogadhatta volna el az alperesi hatóság védekezését, miszerint az általam hivatkozott jogszabály *csak pár nappal az eljárás megindulását követően lépett hatályba*.

Az eljárás megindulásáról, így annak időpontjáról én – értesítés híján – nem tudtam, így nem is voltam abban a helyzetben, hogy védekezésem alapjául a jogszabály ténylegesen hatályos szövegét hivatkozzam.

2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében meghatározott jogorvoslati jogom nyilvánvalóan sérült azzal, hogy a hatóság az eljárásról nem értesített, így amikor arról tudomást szereztem *egy másik hatóság határozatából* és fellebbezéssel éltem az alapeljárásban hozott döntéssel szemben, akkor elkesztettségre hivatkozással – érdemi vizsgálat nélkül – utasította el a fellebbezésem. Az értesítési, illetve kapcsolatfelvételi kötelezettség elmulasztásával és megszegésével elzárt a jogorvoslathoz való alapjogom gyakorlásától, amivel e jogintézményt kiüresítette. Ez a tény – véleményem szerint – már önmagában is ellenkezik a jogállamiság követelményeivel.

3. Azzal, hogy az eljáró hatóságok, és az ő eljárásaikat helyben hagyó bírósági döntések a fentiekben kifejtett alapjogaimat súlyosan megsértették, lehetővé tették azt, hogy úgy kerüljön egy a rendelkezési jogomat – és így a tulajdonhoz való alapjogomat – korlátozó vezetékgig (quasi szolgalmi jog) bejegyzésre az ingatlanomra, hogy a vezetékgig alapjául szolgáló, a bejegyzési kérelmet előterjesztő szolgáltató [REDACTED] Zrt. által telepített, és a határozatban megjelölt vezetékgig nem is létezik. Azonban a bejegyzés miatt, az ingatlanom feletti rendelkezési jogom többé nem korlátlan, egy későbbi beépítés már csak szűkebb lehetőségekkel valósulhat meg, illetve a vezetékgig terjedelmének megjelölése nélkül az is előfordulhat, hogy akármikor túrnöm kell majd a bejegyzést kérő [REDACTED] Zrt. nevében eljárók fizikai ténykedését is az ingatlanomon.

Az Alkotmánybíróság eddig kikristályosított gyakorlata alapján lehetőség van a tulajdon közjogi korlátozására, azonban e korlátozás mindig és mindenkor valamiféle értékgarancia mellett történhet csak meg.

A tulajdonhoz való jogba történő adott közhatalmi beavatkozás alkotmányos lehetősége összefügg a korlátozások nagyságával, súlyosságával. A tulajdonhoz való jog közérdekből alkotmányosan – értékgarancia megfizetése nélkül – korlátozható egészen addig, ameddig a korlátozás mértéke az elérni kívánt céllal – a közérdekkel – arányos. Úgy vélem, hogy esetemben nem lehet szó arányosságról és közérdekről, mivel az ingatlanomon sem az [REDACTED] Zrt., sem bármilyen más energiaszolgáltató soha nem létesített a vezetékgig alapjául szolgáló vezetéket.

Az alkotmányossági kérdés az, hogy milyen esetben kell a tulajdonosnak az arányos közhatalmi korlátozást minden ellenszolgáltatás nélkül eltűrnie. Másrészt, hogy a tulajdonos a jogainak “csak” a korlátozásáért mikor tarthat igényt kártalanításra, azaz az értékgarancia elvének érvényesítésére.

Ezen a ponton érdemes feltenni a kérdést, hogy az indítványban már hivatkozott Vet. 172. § (3) bekezdésében szabályozott kártalanítást kizáró rendelkezés fentiek alapján mennyiben felel meg a jogállami követelményeknek, illetve az Alaptörvénynek. Akár lehetne ez is a panasz tárgya, ha a panaszt szabályozó rendelkezések nem írnának elő érintettséget és határidőt a tudomásra jutástól számítottan. A törvényi szabályozás hatályba léphetett úgy, hogy az eljárások megindulásakor már alkalmazható hivatkozási alapként szolgáljon, azonban értesítés híján az érintettek nem tudtak érintettségükről, és a kihirdetéstől, hatályba lépéstől számítottan eltelt a panasz indítványozási határideje.

Az értékgarancia elvét kell(ene) érvényesíteni, amikor a közérdekből történő korlátozás súlyosnak minősíthető, mivel a kisajátításhoz hasonló állapothoz vezet a dolog konkrét elvonása nélkül, vagyis az érintettet egyenlőtlen és elfogadhatatlan áldozat meghozatalára kényszeríti, és ezzel súlyosan beavatkozik a tulajdon védelméhez való jogába.

Ha e dolog tehát a korlátozás következtében rendeltetésszerűen már nem használható, a kisajátítási szabályt kell alkalmazni, mivel a közhatalmi beavatkozás ekkor a közérdekkel csak akkor minősül arányosnak, ha azt értékgarancia ellensúlyozza. Ezzel összefüggésben fontos szót ejteni a tulajdon általános funkciójáról is, amely egyrészt a vagyoni jogi területen történő személyi szabadság biztosítása, illetve a saját felelősségű életalakítás lehetővé tétele.

Az engem érintő eljárások eredménye, amelyekben érdemben részt nem vehettem, és a vezetékgjog bejegyzésének ténye többé már nem teszi lehetővé az életem saját felelősségű alakítását, hiszen a tulajdonom vonatkozásában innentől már mindig figyelembe kell vennem a tényt, hogy az ingatlan megterhelésre került, további használata pedig eddig még meg nem határozott keretek között, de korlátozva lesz. Így – véleményem szerint – egyértelműen sérül az Alaptörvény XIII. cikkében meghatározott tulajdonhoz való jogom.

4. Úgy vélem, hogy emberi méltóságomat sérti az eljárások már hosszan kifejtett lefolytatási módjának, körülményeinek ténye, illetve a tulajdonhoz és a tisztességes eljáráshoz való alapjogom fentiekben kifejtett sérelme is egyértelműen ezt indokolja. (Alaptörvény II. és XXIV. cikke, illetve a XXVIII. cikk (7) bekezdése)

Mindezekre tekintettel tisztelettel kérem, hogy az Alkotmánybíróság adjon helyt az indítványomban foglaltaknak.

Pécs, 2014. március 24.

Tisztelettel:

Képviselőtében:

